

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 358/2023-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Michalom Vidom, LL.M., advokátom, Priehradka 20, Martin, proti uzneseniu Okresnej prokuratúry Martin sp. zn. 1 Pn 292/22/5506 z 20. októbra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. novembra 2022, doplnenou podaniami doručenými ústavnému súdu 30. januára 2023 a 30. mája 2023, domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Zároveň žiada ústavný súd, aby toto rozhodnutie zrušil a vrátil vec sťažovateľa príslušnému orgánu činnému v trestnom konaní na nové konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že vyšetrovateľ Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Žiline (ďalej len „príslušný vyšetrovateľ“) uznesením ČVS: KRP-34/2-VYS-ZA-2022 z 18. júla 2022 podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku odmietol trestné oznámenie sťažovateľa o podozrení zo spáchania trestného činu podvodu. O sťažnosti sťažovateľa rozhodla Okresná prokuratúra Martin (ďalej len „okresná prokuratúra“) uznesením sp. zn. 1 Pn 292/22/5506 z 20. októbra 2022 (ďalej len „namietané uznesenie“), ktorým ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietla.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti popisuje skutkové okolnosti vyšetrovanej trestnej veci, kde uvádza a tvrdí, že bol pri predaji nehnuteľnosti uvedený do omylu zo strany kupujúcej, keďže mu mala podľa jeho vyjadrenia zamlčať postúpenie „*vyfabulovaných pohľadávok*“ voči jeho osobe (na kupujúcu) a takto sťažovateľ pri podpise zmluvy nemal vedomosť, že kupujúca nemá v skutočnosti v úmysle vyplatiť mu za prevádzanú nehnuteľnosť kúpnu cenu. Sťažovateľ postup príslušného vyšetrovateľa, ktorý ním podané trestné oznámenie odmietol s odôvodnením, že nie je dôvod na začatie trestného stíhania a namiatané uznesenie okresnej prokuratúry, ktorá zamietla sťažnosť podanú proti označenému rozhodnutiu príslušného vyšetrovateľa, považuje za porušenie svojho označeného práva. Je totiž toho názoru, že v rámci vedeného trestného konania predložil orgánom činným v trestnom konaní relevantné dôkazy a argumenty dostatočné na vznesenie obvinenia konkrétnej osobe. Podľa jeho názoru príslušný vyšetrovateľ napriek uvedenému nepreveril v zmysle návrhu sťažovateľa pravosť pohľadávok uvedených v predloženej zmluve o postúpení pohľadávok, a teda neskúmal relevantné skutočnosti.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Z obsahu argumentácie ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu namiataným uznesením okresnej prokuratúry, ktorým bola ako nedôvodná zamietnutá ním podaná sťažnosť proti rozhodnutiu príslušného vyšetrovateľa, ktorým bolo odmietnuté trestné oznámenie sťažovateľa vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu podvodu.

5. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry uviedol, že právo fyzickej osoby na začatie trestného konania voči označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (II. ÚS 42/00, II. ÚS 208/2020). Ústavný súd tiež vyslovil, že «Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy... nie je ani oprávnenie „každého“, aby na základe jeho návrhu (podnetu) bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu voči označeným osobám. Takéto základné právo „každého“ nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku, prípadne v zákone o prokuratúre» (I. ÚS 64/96, II. ÚS 42/00, II. ÚS 208/2020).

6. Keďže právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby alebo na podanie obžaloby proti nej na súde prokurátorom nemožno považovať za súčasť základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, k porušeniu týchto práv samotným odmietnutím trestného oznámenia o podozrení zo spáchania trestného činu podvodu nemohlo dôjsť.

7. Ústavný súd si je vedomý, že sa v minulosti v niektorých prípadoch odklonil od tejto štandardnej doktríny, podľa ktorej trestné konanie predstavuje vzťah medzi páchatelom a štátom a ústava negarantuje právo tretej osoby, aby iná osoba bola stíhaná a odsúdená. Avšak treba zároveň povedať, že k dôslednému preskúmaniu výsledkov realizovanej trestnoprávnej ochrany pristúpil vo výnimočných prípadoch vzťahujúcich sa na akty dotýkajúce sa telesnej a duševnej integrity jedinca a ďalších základných hodnôt a esenciálnych aspektov súkromného života (pozri napr. III. ÚS 194/06), predovšetkým v prípadoch najzávažnejších trestných činov, ktoré sú svojou povahou spôsobilé zasiahnuť do práva na ľudskú dôstojnosť alebo použiť zákaz mučenia, hrubého, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania (pozri napr. nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 759/2017 z 5. februára 2019, nález II. ÚS 329/2021 z 24. mája 2023).

8. V prípade sťažovateľa však o takto závažný prípad nejde, preto podľa ústavného súdu by o porušení už označeného práva sťažovateľa bolo možné uvažovať len za okolností, že by orgány činné v trestnom konaní nevenovali trestnému oznámeniu sťažovateľa pozornosť, ktorú vyžaduje zákon.

9. Opierajúc sa o uvedené východiská, ústavný súd posúdil aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

10. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom namietaného uznesenia okresnej prokuratúry a zistil, že okresná prokuratúra v odôvodnení svojho rozhodnutia sťažovateľovi vysvetlila, že okolnosti sťažovateľom tvrdeného podvodu, kde sťažovateľ uvádzal, že nemal v úmysle predat' nehnuteľnosť vo svojom vlastníctve a mal byť uvedený do omylu tak, že mu jeho matka ľst'ou predložila na podpis splnomocnenie (pre svoju osobu) na prevod dotknutej nehnuteľnosti, na základe ktorého matka kúpnu zmluvou previedla túto nehnuteľnosť na ďalšiu rodinnú príslušníčku, kde však sťažovateľ (na svoju škodu) nedostal kúpnu cenu, ale táto mala byť kupujúcou započítaná s pohľadávkami voči sťažovateľovi (ktoré na ňu boli postúpené matkou sťažovateľa), boli v minulosti predmetom posúdenia v inom trestnom konaní podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku právoplatne zastavenom. Podľa vyjadrenia okresnej prokuratúry sa tak predmetom objasňovania v aktuálne vedenom trestnom konaní stalo (a mohlo stať) iba sťažovateľom spochybnené postúpenie pohľadávok (o ktorých sťažovateľ tvrdil, že sú fiktívne), vo vzťahu ku ktorému okresná prokuratúra konštatovala, že z pohľadu naplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu podvodu samotným postúpením pohľadávok škoda sťažovateľovi vzniknúť nemohla a takéto konanie (ak by skutočne išlo o pohľadávky falošné) by mohlo byť iba prípravou na iný skutok, a to podvodný predaj nehnuteľnosti, ktorý sa však stal predmetom vyšetrovania (v rámci ktorého boli predložené aj listiny týkajúce sa sťažovateľom spochybnovaných pohľadávok, pozn.), v ktorom sa spáchanie trestného činu podvodu nepreukázalo (skutok nebol posúdený ako trestný čin) a toto konanie bolo právoplatne zastavené.

11. Vychádzajúc z informácií uvedených v predchádzajúcom bode, ústavný súd je toho názoru, že prokuratúra v namietanom uznesení venovala trestnému oznámeniu sťažovateľa náležitú pozornosť, keď v konaní o riadnom opravnom prostriedku sťažovateľa postupovala v zmysle zákonných ustanovení (§ 192 a nasl. Trestného poriadku) a jej rozhodnutie, v ktorom vyjadrila

odôvodnený právny názor na zistený skutkový stav, splňa náležitosti predpokladané Trestným poriadkom. Konštatuje, že namietané uznesenie okresnej prokuratúry nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a jej postup a právne závery je nutné považovať za výraz autonómneho prokurátorského rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať. Ústavný súd na dôvažok uvádza, že skutočnosť, na ktorú sťažovateľ poukazuje ako na relevantnú v doplnení svojho podania, a to že v súvisiacom civilnom konaní sa existenciu ním spochybňovaných pohľadávok nepodarilo žalovaným (matke sťažovateľa a rodinnej príslušníčke) preukázať, nie je ešte sama osebe dôkazom (pre účely trestného konania) o tom, že tieto pohľadávky naozaj nikdy nevznikli a boli vykonštruované na účel podvodného obohatenia. Nemenej relevantným podľa ústavného súdu je fakt, že v dotknutom civilnom konaní bola vydaným rozsudkom potvrdená platnosť sťažovateľom spochybňovanej inkriminovanej kúpnej zmluvy, pričom v otázke zaplatenia kúpnej ceny (ktorej nezaplatenie sťažovateľ v trestnom konaní prezentoval ako škodu spôsobenú mu trestným činom) bol sťažovateľ úspešný a konajúci súd zaviazal žalovanú (kupujúcu) kúpnu cenu sťažovateľovi zaplatiť.

12. Ústavný súd pripomína, že sťažovateľ ako oznamovateľ trestného činu má zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa s jeho oznámením či sťažnosťou kompetentný orgán riadne zaoberal. Nemá však nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal jeho predstave (napr. II. ÚS 88/99, IV. ÚS 423/09, I. ÚS 229/2020). V nadväznosti na uvedené zdôrazňuje, že trestné právo je prostriedkom *ultima ratio*, čo znamená, že má byť použité len ako najkrajnejší prostriedok a len pri typovo najzávažnejších porušeníach spoločenských vzťahov, záujmov a hodnôt, teda len tam, kde iné možnosti, hlavne prostriedky ostatných právnych odvetví, nie sú dostatočné, boli už vyčerpané, sú neúčinné, prípadne sú zjavne nevhodné (pozri sp. zn. I. ÚS 229/2020). Dospel tak k záveru, že účinky uplatnenej právomoci vo veci konajúcej okresnej prokuratúry sú zlučiteľné s obsahom sťažovateľom označeného článku ústavy, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

13. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. augusta 2023

Ľuboš Szigeti
predseda senátu